

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis. Consilium CCLXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

ei concessarum, ut in mensibus etiam Pontificijs omnia vacantia beneficia conferre possit: quæ gratia cum sit posterior, de data scilicet Iunij anno 1561. derogare videtur antecedenti gratia Regiæ Majestati concessæ Calendis Iunij anno 1560. ut generaliter posteriora derogant prioribus, l. *Patra novissima* C. de *patris*, præsertim propter cumulum & amplitudinem clausularum derogatoriarum in dictis literis facultatis positarum. Ceterum quamvis multa hic in medium adferri possent ex comparatione clausularum, quibus Regia gratia nominandi instructa est, & illarum, quæ in literis facultatis Reverendissimi Episcopi Leodiensis positæ sunt, per quæ excessus derogationum in gratia nominationis Regiæ contentarum tam quoad præterita, quam quoad futura demonstrari possent; unum tamen hic tantummodo proferimus, omnes derogationes in literis facultatis Reverendissimi Episcopi Leodiensis nihil posse adversus derogationem gratiæ nominationis: ob id, quod in illa inserantur hæc verba: *Quodq; presentibus literis per quasquæque nostras literas etiam motu, & scientia similibus emanatas & emanandas, etiam facientes plenam & expressam de toto tenore presentium mentionem, non sit nec esse censetur derogatum, nisi derogatio huiusmodi de expresso consensu sua Majestatis, & de plenitudine potestatis facta fuerit.* Quæ verba intensissima sunt, & omnes effectus motus proprii, plenitudinis potestatis, & derogatoriarum quarumcumque clausularum vim, atque effectum retundunt, ipsique Pontifici vinculum iniiciunt, ut ex plenitudine etiam potestatis nihil hic possit: conjunctim enim ad facultatem derogandi hic requiritur consensus Regiæ Majestatis, & plenitudo potestatis; quæ sic in literis hæc conjuncta sunt, ut ex sola plenitudine hic nihil contrarium constitui possit, l. *Si quis ita stipulatus* de verb. obl. Cum igitur non constet literas facultatis Reverendissimo Episcopo Leodiensi concessas processisse cum prævio suæ Majestatis consensu, non possunt aliquam vim derogationis adversus Regiam gratiam habere; ne quidem ob id magis, quod Opponens literas Placiti Regiæ Majestatis obtinuerit. † Nam huiusmodi Placitum simplicem usum tantum permittit, sed potestatem & effectum literarum Apostolicarum suo loco relinquit, & minime amplificat; prout etiam ex concessione huiusmodi Placiti facta octava Iunij præjudicari non potuit iuri ipsi Impetranti prius quanta Iunij ex sua acceptatione acquisito, l. 2. §. *si quis à principe* Ne quid in loco publ. † Certum ergo est per hanc Impetrantis nominationem, & præsertim per decretum irritans manus Reverendissimi Episcopi Leodiensis fuisse ligatas, c. *Si beneficia*, c. *Si postquam* De *præben.* lib. 6. card. Zab. conf. 104. post reditum, Panor. in c. *Dilectio*. De *præben.* sic quod omnia in contrarium acta inficiat, omniaque contraria juris effectum ac adminiculo destitui faciat, Marian. Socin. conf. 67. Eadem die nu. 9. vol. 3. & ex huiusmodi Episcopi collatione Opponentis ne colorem quidem possidendi obtinere potuerit, Guido Papa decis. 71. & 85. Doff. in c. *Ex literis* De *rest. spoliat.* Lud. Rom. conf. 483. dubitatur primo nu. 14. ac prioritas tituli in obtinenda collatione, quam Opponens prætexit,

nihil efficiat: quia durante mense concessio nominato ad acceptandam, nihil contrarium fieri potuit.

Vnicus tantum restat scrupulus, quem Oppo- 14
nens urget; quod collatio Reverendissimi Episcopi Leodiensis sit collatio non ordinaria, sed Pontificia, facta per potestatem ei per Pontificem concessam: ita ut, quemadmodum Papa non prohibetur omnes expectantes prævenire, & præveniendo eorum expectationi præjudicare, c. *Si à sede* cap. *Si cui* De *præb.* lib. 6. ita quoque videatur hæc præveniens acceptationem nominati per Regias literas, obviare Impetranti. * Verum quia literæ 15
facultatis, quæ diriguntur ad Ordinarios, ut possint in omnibus mensibus conferre, non tam adiungunt Ordinarijs facultatē conferendi, quam restrictam eorum potestatem per reservationes Pontificias, quam à jure communi habent, laxant & restitunt, per *Ancor. conf.* 131. *Ad exclusionē* To. *Staphil.* in tit. de *liter. gratiæ* §. *tertia forma* nu. 4. consequens est; quod collatio, quæ fit per huiusmodi relaxationem, censetur magis fieri jure ordinario & autoritate Ordinarij, quam autoritate Papæ; sic quod Ordinarij præventio gratiam Papalem impedire non possit, d. c. *Si beneficia* d. c. *Si postquam*. Et ut dicatur nominatus, seu provisorius per literas facultatis Episcopi autoritate Apostolicâ provisorius: tamen quia literæ Regiæ nominationis tam prægnantes derogationum clausulas habeant, ut diximus, non potest censei Pontifex Reverendissimo Episcopo Leodiensi concessisse, ut præveniendo præjudicet nominationibus Regijs. In qua consideratione consistit labefactio omnium, quæ pro Opponente in medium adferri possent. Cui hoc quoque rectè adjungitur, quod Reverendissimus Episcopus Leodiensis conferendo Opponenti verè non præveniret; ob id, quod Impetrantis nominatio aliquot annis fuerit anterior, & per eam nominato jus acquisitum ad rem, cap. *ult.* De *concess. præb.* Gloss. in d. §. *item quod ad dictas* in verb. *nominare* De *collat.* in *pragmat. sanct.* quod postea fuit productum in esse, eveniente casu vacationis, & corroboratum accedente acceptatione.

Omnibus igitur discussis, & collatis, deprehenditur jus Impetrantis non tantum esse coloratum, quod ad possessorem obtinendum sufficeret, sed perfectum, & ex omni parte absolutum; nullum impedimentum ei faciente titulo vel jure, quod Opponens asserit: sic ut ob id Amplissimorum Dominorum officium esse putemus, Impetrantem in possessione huius beneficii manutenere, seu mantentum declarare; Opponente in expensis litis, damnis, ac interesse condemnato.

De Præbendis.

S V M M A R I U M.

Nominatio Principis secularis ad beneficia & jus rotuli.

1. Regula de triennali possessione obtinet etiam in beneficio iuris patronatus.
2. 4. Rotuli annotatio ad beneficia ius non tribuit.
3. Gratia expectativa manus Papæ non claudit.
5. Exceptio de iure tertij non prodest.
6. Ius patronatus non incidat in confiscationem confiscatorum bonis

vis bonis patroni.

7. Iudicium ubi ceptum est ibi finire debet.

8. Nominatus vel in rotulo positus ad primum beneficium an non acceptando primum vacans amittat ius suum.

9. Rotulus subgitur iuris communis dispositioni.

CONSILIVM CC LXIII.

AD primam, priore loco propositam questionem, dicimus Dominum & M. Ioannem de Froidmont expelli non posse, per Dominum Georgium de Hannault; ob id, quod ius illi acquisitum & confirmatum fuerit lapsu plurium annorum; ita ut ei obiter Regula Cancellariæ Apostolicæ de triennali possessione non molestando, nec impetrando huiusmodi beneficia Apostolica vel ordinaria collatione acquisita. † Quæ regula perinde locum habet in beneficijs iuris patronatus, ut in alijs, *Lud. Gomef. in reg. de triennali possess. q. 9.* Sic quod præfato Domino Georgio petenti literas ratione præcedentis inscriptionis in Rotulo, in hoc communicatorio processu, nihil concedi debeat; præsertim adversus præcedentes ejusdem suæ Majestatis, pro dicto Domino & M. Ioanne concessas, & executioni mandatas literas; quæ in omnem eventum ex accessione triennalis pacificæ possessionis omnimodam irrevocabilitatem juri, à sua Majestate eidem Magistro Ioanni concessa, adiecerunt; potissimum quia hic agatur non de derogatione iuris acquisiti (quod in dubio non præsumitur velle Pontifex vel Princeps, *l. 2. §. si quis à Principe D. Ne quid in loco publ.*) sed de iure acquirendo. † Neque enim per inscriptionem in Rotulo ius aliquod in re, seu in rem acquiritur, sed est tantum nuda annotatio ad Principis memoriam, non ex tempore inscriptionis iuris alicujus concessio, ideoque sic inscripti, & nominati, expectantes dicuntur, non provisi, *cap. ult. De concess. praben.* E. quæ ex causa inscriptis, seu nominatis occurrente vacatione alicujus beneficii iuris patronatus Principis, requiruntur formales literæ præsentationis seu collationis, quibus opus non esset, si sola inscriptio, seu Rotulus ad acquisitionem iuris sufficeret. Et sibi imputare debet inscriptus, seu nominatus, quod tempus, seu ordinem inscriptionis non observaverit, & observando à Regia Majestate, seu ejus vices gerente, occurrente vacatione, collationis & præsentationis literas non obtinuerit; prout dictus Georgius id non observavit, sed facere omisit, nunc primum illas petendo & sollicitando post perfectam plusquam triennalem possessionem, *l. Si à sede De prab. lib. 6. c. duobus de rescr. lib. 6. gl. & DD. in d. c. ult. c. si soli De concess. prab. lib. 6.* Et cum utraque pars se fundet in eodem authore, hoc est, Regia Majestate ut Comite Hannoniæ, fit, ut Magister Ioannes potior censeatur, quia in impetrandis literis prior fuit, *c. Qui prior De reg. iur. lib. 6.*

Cui accedit, quod ut Pontifex concedendo alicui gratiam expectativam ad certum vel incertum beneficium, non censeatur sibi manus claudere, quin expectantem prævenire possit, & præveniendo alteri designatum beneficium conferre, *c. Dudum c. Quamvis De praben. lib. 6.* ita quoque dici possit, quod manus suæ Regiæ Majestatis per no-

minationem & inscriptionem in Rotulo de persona dicti D. Georgij factam clausam non fuerint, quin Domina Margareta tunc Gubernatrix, & Vicaria suæ Majestatis, dictum D. Ioannem præsentare ei que providere potuerit, non obstante dicta inscriptione; præsertim non concurrente dicto Domino Georgio, nec virtute illius petente literas præsentationales seu provisionis. † Cum etiam hoc verum sit, quod cum alicui ex voluntate Principis aliquid quæritur, cuius acquisitionis ipse Princeps fuit author & causa quærendi, possit ejus quoque voluntate auferri, *Petrus Rebuff. in praxi benefic. lib. 1. sub tit. de non toll. ius quæsitum gl. 6. nu. 31.* potissimum in sola nominatione & inscriptione, seu iure expectativo, quod absolutum non est, nec per se solum inducit acquisitionem iuris irrevocabilem, sed in suspensio hærentis, & sic conditionalis, cuius revocatio facili, & in proclivi est, *l. Si ita scripsisset De legat. 2. Lud. Rom. conf. 256. Approbe in fine, Paulus Paris. conf. 5. Vmo nu. 96. vol. 4.* qualis est ius nominationis & expectativæ gratiæ seu quodcumque aliud ius non in re, sed ad rem, *c. ult. de concess. praben. lib. 6.*

Ad secundam questionem dicimus, Rotulo inscriptionis nullo modo præjudicatum, tum propter iam superius dicta; tum etiam quod turnus, seu ordo collationis pertinuerit pro ea vice ad Capitulum, consumptis immediate duobus turnis, qui ex ordine Regiæ Majestati debebantur: sic quod respectu ordinis, & vicissitudinis turnorum, si aliqua esset observandi ordinis aut inscriptionis necessitas, ex collatione Capituli id obtineri debuisset. Nec potest in Dominum & M. Ioannem eadem consideratio retorqueri, quod ipse non à Capitulo, cuius tunc erat turnus, & ordo conferendi, seu providendi obtinuerit præsentationem & literas, & sic in eodem luto hæreat: † nam est hæc exceptio, & obiectio de jure tertij, *Bart. in l. 2. De except. rei indic. quoregulariter nemo suum adversarium repellere potest.* Præterea hæc exceptio inefficax est reddita per accedentem dicti Capituli consensum & approbationem, quam fecit, & præstitit parendo dictis literis præsentatorialibus suæ Majestatis per Dominum & Magistrum Ioannem obtentis, & Capitulo præsentatis: eas enim admittendo, & vigore earum recipiendo, ac tanto tempore tolerando dictum M. Ioannem, juri & ordini suo renuntiasse censetur; præcipue post decursum triennalis possessionis. * Quamvis alioqui probabiliter sustineri posset, huiusmodi vacationem, quæ contingit ex tam atroci crimine, ob quod pœna mortis, confiscationisque bonorum infligitur, non Capitulo, sed Principi extra ordinem turnum facere; ut confiscatione bonorum plerique existimant contineri quoque ius patronatus, quod delinquens habuit, *Gigas in tit. de crimine lese Majestatis lib. 2. quest. 4.* In quo tamen non consistimus; cum ea consideratio ad tuendum ius D. Ioannis, ex provisione Principis acquisitum necessaria non sit.

Ad tertiam questionem dicimus, indubitatum id esse, quod scilicet sexennalis possessio Domino Georgio nunc primum impetranti, seu impetrare conanti literas nominationis, seu præsentationis

rationis obstat: cum sola triennis possessio id faciat, etiam in beneficiis juris patronatus Principis; ut superius ad primam questionem diximus.

7 Ad quartam questionem dicimus, certum esse, quod eadem de re semel instituta sit, illius derelinquenda aut mutandi iudicii nulla sit potestas, *l. Vbi capium. De iud. l. live agatur petitorio, live possessorio*: ita tamen, ut non obstante petitorio coram iudice Ecclesiastico, causa possessoria coram iudice seculari introduci possit, quia nihil commune habet proprietas cum possessione, *l. Naturaliter §. nihil commune De acquir. posses.* & quidem ex consuetudine huius patrie suspensio petitorio. Sed quoniam in proposita questione non exprimitur, quæ & qualis sit illa prior actio, & ad quid instituta, non potest satis plenè & securè huic questionem respondere.

Ad quintam questionem abundè responsum est, per ea, quæ superius ad primam questionem diximus, de præventionem Papæ, aut Principis, & de non claudenda eorum manu. * Cui addimus, quod si inscriptio, seu Rotulus necessarii ordinis observationem faceret, sic ut ei, qui in ordine est, nemo præferri possit; ex adverso quoque par necessitas incumberet nominato & inscripto, ut occurrente primâ vacatione ex iure nominationis primum vacans beneficium acceptare, & petere deberet, eaque acceptatione & petitione in tempore non factâ, jus nominationis & inscriptionis, atque Rotuli amitteret, ut expresso iure cautum est, *in c. si clerici De præben. c. dig. lib. 6.*

Ad sextam eamque ultimam questionem dicimus, ius rotuli perinde, ut aliarum nominationum subijci juris communis dispositioni; ut subijciuntur Regibus, & Principibus à Pontifice concessæ nominandi facultates, quatenus saltem specialiter nulla extat Papæ vel Principis contraria dispositio; cum à Papa ad Principem, & è diverso rectè deducatur argumentum maximè in favorabilibus, *l. Bene à Zenone c. ibi Bald. nu. 10. C. de quæd. præf. c. Clerici De iudic.*

De Præbendis.

SUMMARIUM.

Pensio Ecclesiastica per ordinarium reservata.

1. Pensionem qualem & quomodo Episcopus reservare possit.
2. Pensionis adpromissores quando obligentur.
3. Provisio in unum casum non porrigitur in alium.

CONSILIUM CCLXIV.

OB permutationem, quam eximius Dominus Ludovicus de Affatadis de parochiali Ecclesia de Moll in anno 1569. fecit cum Domino Ioanne à Rubo, quia dictæ Ecclesiæ fructus longè majores erant, quam compermutati altaris B. Mariæ virginis in Heverlis, Reverend. mus Episcopus Bulcoducensis, ne inde nimium detrimentum idem Dominus Ludovicus pateretur, super fructibus dictæ Ecclesiæ de Moll eidem præfato Ludovico ordinariâ suâ auctoritate reservavit annuam pensionem per præfatum D. Ioannem dicto D. Ludovico quoad vixerit singulis annis solvendam; pro cuius pen-

Cons. Wamef. Tom. I.

sionis certiore & securiore solutione ante illius reservationem seu constitutionem, sex persone laicæ sub obligatione suarum personarum, suorumque successorum & bonorum promiserunt dicto Domino Ludovico, quoad vixerit, huiusmodi pensionem, quavis etiam ordinariâ auctoritate reservatam & impositam seu reservandam, & imponendam singulis annis in constitutis terminis solvere, etiam si præfatus Dominus Ioannes dictam Ecclesiam vivente Domino Ludovico reliquaverit, aut dimiserit; additâ promissione, quod si in posterum constare posset & inveniretur dictam pensionem invalide seu minus legitime aut etiam insufficienter assignatam esse, tunc & in illud eventum pensionem eandem super fructibus & redditibus alterius beneficii Ecclesiastici in patria & Ducatu Brabantia constituti, reservari, & constitui auctoritate Apostolica vel ordinariâ facerent & procurarent. Soluta est hæc pensio usque ad annum 1576. quo dictus D. Ioannes mortuus est. Quæritur, an dicti adpromissores seu fideiussores obligati sint ad solutionem dictæ pensionis pro futuro tempore, quamdiu D. Ludovicus vixerit? & an ad assignationem similis pensionis super alio beneficio Ecclesiastico teneantur?

Respondeo, verendum esse, ne mortuo D. Ioanne à Rubo extincta censeatur præfata pensio; * ideo quod persona ejus ad illius solutionem dumtaxat fuerit obligata, & in potestate Episcopi non sit regulariter pensionem reservare, nisi ad onus ejus, qui pensioni consentit; non autem sic, ut etiam successor in beneficio, super cuius fructibus pensio ab Episcopo reservata est, teneatur, vel ut onus illius transeat ad successorem in beneficio, ut facilius transit illa, quam Papa reservat, *Lud. Roman. consil. 388. In casu propositi in princ. Hieron. Gigas in tract. de pens. c. 44. relin. in c. Ad audientiam 2. nu. 6. De re scriptis*: ideoque ut morte pensionarij, sic etiam morte ejus qui consentit, & pensione se gravari permisit, extinguitur pensio; præsertim illa, quæ loco alimentorum non est reservata: ut non est hæc, de qua quæritur; cum causa reservationis expressa sit hæc, ne resignans ex resignatione nimium dispendium patiatur; ex quâ, aut simili causâ cum reservatur pensio, etiam per Papam non solet ipsa dignitas aut ipsum beneficium quod resignatur vel dimittitur gravari regulariter, *c. Nisi essent De præben. in fine*. Unde etiam est, quod ex communi stylo Episcopi non reservent vel constituent pensionem nisi ad onus & gravamen consentientis; non cum hac clausula, quæ in Papalibus reservationibus ferè ordinaria, & vulgaris est, ut etiam ad successores in beneficio transeat. Neque magis perpetua sit ista pensio, quod in illius reservatione, atque etiam adpromissione, & fideiussione dicatur, *quoad Dominus Ludovicus vixerit*: id enim ex obiecto, seu adjuncto restringitur ad personam & solutionem D. Ioannis seu per D. Ioannem faciendam, *Gigas d. cap. 44. ** Si itaque per mortem Domini Ioannis consentientis & promittentis extincta est pensio, necessariò consequitur extinctas quoque esse illius adpromissiones, & accessorias obligationes: quia principali extincto, accessio non intelligitur stare, *l. Cum principalis*

Yy

cipalis